

İmamlık ve Cemaat Halinde Namaz Kılma İle İlgili Meseleler 1

Geleneksel olarak İslâm toplumlarında, namaz da dahil olmak üzere birçok konuda insanlara önderlik etmek yöneticilere ait kabul edildiği için namaz imamlığı da teorik olarak onlara bırakılmış ve bu bakımdan kitaplarımızda imamlığa en layık kişiler sıralanırken en başta o bölgenin üst düzey yöneticileri sayılmıştır. Artık günümüzde, imamlık ve müezzinlik bir meslek haline geldiği için, mülkî amirlerin sembolik öncelikleri devam etmekle birlikte, camide namazı o caminin resmi görevlisi olan imam, o yoksa müezzin kıldırılmaktadır.

Cami dışında veya görevlisi olmayan bir mescidde namaz kılınacaksa bu takdirde imamlığa kimin geçeceğini belirlemek için bazı özellikler aranır. Bir evde cemaat yapılacaksa evin sahibi veya onun izin verdiği kişi imam olur. Bunun dışında şöyle bir sıra takip edilir:

Namaz hükümlerini en iyi bilip Kur'an'ı daha güzel okuyan, daha müttaki olan, yaşça büyük olan, ahlakça daha üstün olan, daha yakışıklı olan, sesi daha güzel olan, elbisesi daha temiz olan, insanlar arasında itibarı daha fazla olan.

Cahil kişinin, mürâî ve ilim sahibi bile olsa fasık yani büyük günah işleyen veya küçük günahta ısrar eden kişinin imam olması mekruh görülmüştür.

Daha üstün bir kimse bulunduğu takdirde gözü görmeyenin imameti de mekruhtur.

Abdestte ayaklarını yıkamış olan kimsenin ayaklarına mesih yapmış olan kimseye, abdest alanın teyemmüm etmiş olana, ayakta namaz kılanın oturarak namaz kılana, boyu dik ve doğru olanın rüku derecesinde kanbur olana uyması (iktidası) caizdir. Farz namaz kılanın nafîle namaz kılana veya başka bir farz kılana uyması caiz değildir. Fakat nafîle namaz kılanın farz namaz kılana uyması caizdir. Örnek: Öğlenin farzını kılmış olan bir kimse, öğle namazını kıldırılmakta olan imama uyacak olsa, bu ikinci defa kılacağı namaz bir nafîle olarak caizdir.

Bir kimsenin, haklı olarak kendisinden hoşlanmayan bir cemaate namaz kıldırması mekruhtur. Fakat hoşlanmayacak bir durum veya imamlığa daha ehliyetli bir kimse yoksa, cemaatin hoşlanmasına bakılmaz. Çünkü bu halde cemaatin hoşlanmaması yersizdir. İmam olan zat, cemaate nefret verecek şeylerden sakınmalıdır. Bir imamın kıraati veya tesbihleri cemaati usandıracak derecede uzatması uygun değildir. Burada sünnetin en az olan derecesi ile yetinmelidir. Çünkü bu uzatma cemaate usanç verir, bu ise mekruhtur. Cemaatle kılınacak bir namazın sevabı ziyadedir. Bu sevaptan başkalarını mahrum bırakmaya sebebiyet vermek uygun olmaz. Cemaatin uzatmaya razı olmaları halinde kerahet olmaz.

Bununla beraber cemaatin rüku ve secde tesbihlerini ve teşehhüdü sünnet üzere tamamlamalarına meydan vermeyecek bir şekilde imamın acele etmesi de mekruhtur. Cemaatin yetişmesi için, imamın rüküü uzatması da mekruhtur.

İmamın kendisine kolay gelen ayet ve sûreleri okuması vacibdir. Henüz kuvvetlice ezberlememiş olduğu ayetleri okumamalı, cemaatin yardımcı olmasına meydan bırakmamalıdır. Şöyle ki: İmam bir ayette yanılır ve hatırlayamazsa bakılır: Eğer sünnet miktarı veya namazın caiz olacağı kadar okumuş ise, hemen rükua gitmelidir, yanıldığı yeri düzeltmeyi cemaatten beklememelidir. Bu miktar okumamış ise, başka bir ayete geçmelidir. (Devamı var)